

Соціальна і гуманітарна політика

УДК 321.7.364.1

Титаренко Любов Миколаївна

*кандидат політичних наук, доцент кафедри
філософських та соціально-політичних наук*

*Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

Титаренко Любовь Николаевна

*кандидат политических наук, доцент кафедры
гуманитарных и социально-политических наук,*

*Одесский региональный институт государственного управления
Национальной академии государственного управления*

при Президенте Украины

Titarenko Liubov

*PhD of Political Sciences, Associate Professor of the
Department of Philosophy and Social Political Sciences
Odessa Regional Institute of Public Administration of the
National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*

ОРІЄНТОВАНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ

ВІТЧИЗНЯНОГО РЕФОРМУВАННЯ

ОРИЕНТИРОВАННАЯ ПОЛИТИКА ГОСУДАРСТВА В

КОНТЕКСТЕ ОТЕЧЕСТВЕННОГО РЕФОРМИРОВАНИЯ

ORIENTED POLICY OF THE STATE IN THE CONTEXT OF

DOMESTIC REFORM

Анотація. У статті зосереджується увага на розгляді питань вітчизняного реформування в напрямку спрямованості соціально-орієнтованої політики держави стосовно поліпшення рівня життя

населення в Україні. Визначено проблеми і шляхи удосконалення соціально - політичного устрою держави на сучасному етапі.

Акцент зроблено на необхідності поліпшення функціонування органів державно-публічної влади, удосконалення сфери управління в контексті соціально-економічної та політичної модернізації сучасної України.

Визначено умови та чинники успішного проведення модернізації державної політики у різноманітних сферах життєдіяльності, а особливо у сфері соціально - орієнтованого захисту населення України.

Зазначено, що основними серед умов та чинників успішного проведення вітчизняного реформування є провідна роль держави з узгодженням участі суспільства та органів влади в модернізаційних процесах.

Встановлено, що орієнтована політика держави уособлює діалог влади і суспільства, спрямовує довіру і взаємодію між державою, роботодавцями, громадськими організаціями та окремими громадянами.

Акцентовано увагу на важливості активної державної політики у соціальній сфері, на необхідності проведення роз'яснювальної роботи суто для людської усвідомленості ефективної політики держави. Окреслена необхідність орієнтації державної політики на модернізацію економіки; спрямованості необхідних заходів до європейського виміру.

Здійснений аналіз орієнтованої політики держави, регулювання процесів соціально-економічного та політичного розвитку вказує на необхідність успішної модернізації в напрямку того, що система соціально-орієнтованого захисту людей має стати не лише прерогативою держави, а справою всього суспільства.

Вказано, що необхідно подолати стереотип суспільної свідомості адже соціально-орієнтована політика країни передбачає відповідальність двох сторін — суспільства і держави.

Ключові слова: соціально-орієнтована політика, публічні органи влади, держава, українське державотворення, реформування, публічне управління, адміністративні послуги, державний службовець, взаємодія влади і суспільства, суспільно – політичний розвиток.

Анотація. В статіє концентрується внимание на рассмотрении вопросов отечественного реформирования в направлении социально-ориентированной политики государства. Определены проблемы и пути совершенствования социально - политического строя на современном этапе.

Акцент сделан на необходимости улучшения функционирования органов государственно-публичной в контексте социально-экономической и политической модернизации современной Украины.

Определены условия и факторы успешного проведения государственной политики в различных сферах жизнедеятельности, особенно социально – ориентированной защиты населения Украины. Отмечено, что основными факторами проведения отечественного реформирования есть ведущая роль государства с согласованием участия общества и органов власти в модернизационных процессах.

Установлено, что ориентированная политика государства олицетворяет диалог власти и общества, направляет доверие и взаимодействие между государством, работодателями, общественными организациями и отдельными гражданами. Акцентировано внимание на важности активной государственной политики в социальной сфере, необходимости проведения разъяснительной работы для осознания гражданами эффективной политики государства.

Обозначена необходимость ориентации государственной политики на модернизацию экономики, ее направленности к европейскому измерению.

Проведенный анализ ориентированной политики государства указывает на необходимость успешной модернизации в направлении того, что система социально-ориентированной защиты людей должна стать не только прерогативой государства, а делом всего общества.

Указано, что необходимо преодолеть стереотип общественного сознания — предусматривает ответственность двух сторон - общества и государства.

Ключевые слова: *социально-ориентированная политика, публичные органы власти, государство, реформирование, публичное управление, административные услуги, государственный служащий, взаимодействие власти и общества, общественно - политическое развитие.*

Summary. *The article focuses on the consideration of issues of domestic reform in the direction of socially-oriented state policy. The problems and ways of improving the socio - political system at the present stage are determined.*

The emphasis is on the need to improve the functioning of public-public authorities in the context of socio-economic and political modernization of modern Ukraine.

Conditions and factors of successful implementation of state policy in various spheres of life, especially socially - oriented protection of the population of Ukraine are determined. It is noted that the main factors of the domestic reform are the leading role of the state with the coordination of the participation of society and authorities.

It is established that the state's oriented policy embodies the dialogue between government and society, directs trust and interaction between the state, employers, public organizations and individual citizens. Attention is focused on the importance of active state policy in the social sphere, the need for awareness-raising work to make citizens aware of effective state policy.

The indicated necessity of orientation of the state policy on modernization of the economy, its orientation to the European dimension.

The conducted analysis of the state's oriented policy indicates the need for successful modernization in the direction that the system of socially-oriented protection of people should become not only the prerogative of the state, but the work of the whole society.

It is indicated that it is necessary to overcome the stereotype of public consciousness, it provides for the responsibility of the two sides - society and the state.

Key words: *socially oriented policy, public authorities, state, Ukrainian state formation, reform, public administration, administrative services, civil servant, interaction of power and society, social and political development.*

Метою цієї статті є висвітлення актуальних питань суспільно - політичних процесів: соціально-орієнтованої політики держави в умовах суспільного реформування, децентралізації владних відносин та підвищення функціонування управління соціальною сферою.

Окреслено теоретико-методологічні засади вітчизняного суспільно - політичного розвитку стосовно сутності та функціонування публічних органів влади в напрямку їх соціально-орієнтованого удосконалення як на центральному, так і регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу. Доцільно підкреслити те, що категорія “соціально-орієнтована політика держави ” є складною за своєю сутністю.

Вагомий внесок у дослідження проблематики соціально-орієнтованої політики держави зробили: В. Авер'янов, В. Бакуменко, Р. Войтович, Н. Гавкалова, А. Мельник, Р. Мельник, М. Міненко, О. Оболенський, М. Стадник, В. Шарий та інші. На їх думку, розуміння соціально-орієнтованого публічного управління, як процесу, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою для задоволення соціальних потреб і

досягнення відповідного рівня життя громадян, цікаве та корисне для розгляду сутності реформування вітчизняної сфери публічного управління.

Відаючи належне науковому доробку вчених, потрібно зауважити, що дослідження за цією тематикою не втрачають своєї актуальності як у світі, так і в Україні.

Слід зазначити, що зумовленість розвитку публічного управління, як надбудови реформування державного управління, сприяє назрілим питанням, пов'язаним з проблемами оптимізації публічної влади, удосконалення сфери управління в контексті соціально-економічної та політичної модернізації сучасної України.

Крім того, одним із засадничих викликів сьогодення, що стоять перед державою є приведення системи публічної влади до відповідних стандартів. Це в свою чергу, потребує від управлінців усіх рівнів високого професіоналізму, інноваційного мислення, особистої відповідальності тощо. Працівники публічного управління під час вирішення складних функціональних проблем вітчизняного сьогодення, мають впроваджувати нові практики управління, спрямовані на зниження руйнівних тенденцій суспільного розвитку та підвищення ефективності функціонування інституту соціально - орієнтованого публічного управління в цілому.

У зв'язку з вищезначеним, у статті досліджено теоретико-методологічні засади функціонування та розвитку публічного управління, як базової основи державної влади та механізму модернізації соціально-орієнтованої життєдіяльності суспільства у складних реаліях сьогодення.

Для сучасної України виклики державотворення були і залишаються надзвичайно складними через тягар радянського минулого та відсутності достатніх знань у сфері демократичного урядування.

Аналіз інституціональних змін та зумовленість розвитку публічного управління, як суспільного організму в руслі модернізації країни, потребує

удосконалення політичної, економічної, соціальної, адміністративної сфери на сучасному етапі.

Зваженою є думка науковців, що розвиваючи публічне управління, організаційні структури державної влади та зв'язки між ними, державна політика повинна спрямовуватись на забезпечення стабільності в політичній, економічній і соціальній сферах, що передбачає запровадження політики та механізмів соціально-економічного, політичного і ін. видів партнерства різних соціальних груп та інституцій [7; 8; 14].

Це пояснюється тим, що в Україні триває процес реформування системи державного управління в напрямку децентралізації, та вибору європейського шляху, за якого у вітчизняній науці має відбутися переорієнтація державного управління, місцевого самоврядування та громадянського суспільства на системне бачення розвитку публічного управління і його складової - публічної служби [14, с. 3-10].

Нові механізми ринку та різноманітні інститути суспільства вимагають перетворення системи державного управління, як і усього бюрократичного апарату, на ефективну систему урядування, яка б слугувала людям.

Відомий український вчений у галузі державного управління, доктор наук з державного управління, професор В. Бакуменко, стверджує, що "розуміння сутності державного управління зазнало еволюції внаслідок розвитку демократії та громадянського суспільства у світі, та зокрема, в Україні. Відтак сьогодні аспект взаємодії держави і громадянського суспільства в державному управлінні є доволі важливим на відміну від традиційного бачення державного управління як організуючого і регулюючого впливу держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, зберігання або перетворення, що спирається на її владну силу" [2, с. 18].

Закономірно, що на сьогодні одним із стратегічних завдань під час адміністративного реформування є формування нової ідеології функціонування виконавчої влади та місцевого самоврядування як діяльності, в основу якої покладається забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання якісних публічних послуг. З цього приводу, відповідно, має змінитись і система державного управління.

Визначальним критерієм для таких змін є виклики сьогодення, що стоять перед керівництвом української держави, впровадження системи публічної служби, тобто запровадження в Україні європейських стандартів обслуговування громадян та професійно-ефективного функціонування адміністративного і політичного керівництва в країні [4, с. 32].

Незважаючи на те, що від початку суспільних перетворень в нашій країні пройшло вже чимало часу, на жаль, ми стали свідками того, що в українсько-державному, управлінському просторі сучасна Україна набула статусу феномену перманентної кризи та стоїть на порозі багатьох викликів.

За показниками соціологічних досліджень наприкінці 2016 року 69,9% опитаних оцінюють нинішню ситуацію в Україні як напружену, ще 23,2% респондентів взагалі вважають її вибухонебезпечною. Лише 5,2% вказують на те, що ситуація в країні стабільна, а 1,9% не змогли дати чіткої відповіді на поставлене питання [9, с. 2].

Критеріями, у загальновизнаному розумінні, є сукупність внутрішніх та зовнішніх факторів: соціологічне дослідження «Суспільно-політична ситуація в Україні», проведене службою: «Социс» та соціологічною групою «Рейтинг» щодо перспектив координації українського суспільства свідчать: 54,3% респондентів визначили воєнний конфлікт на Сході України як основну проблему, яка потребує негайного вирішення. Окрім того банківська криза, руйнування купівельної спроможності населення, зменшення валютних надходжень, втеча

капіталу, виведення інвестицій з країни, зростання рівня безробіття, що збільшує депресивний тиск на діяльність виконавчої влади та місцевого самоврядування, – такі показники оцінки нинішньої ситуації в країні [7; 8; 9].

До болі критичною є думка С. Дацюка: «владний режим впродовж останніх років підтримує олігархів та практикує корупцію, фактично знищує середній клас, руйнує українську банківську систему, розганяє інфляцію та приховує її». Цей режим не здатен відстоювати інтереси народу, засвідчив свою нездатність до фахових дискусій, широкого громадського обговорення питань, що торкаються всієї країни [8, с. 3].

Безумовно, ця проблема має свою специфіку і потребує вивчення та концептуально-понятійного визначення. В Україні 18-20 лютого 2017р. відзначилася третя річниця Революції Гідності. Поділяючи наукову позицію політичного експерта С. Дацюка, зазначимо: «щоб здійснити цивілізаційний прориву публічному управлінні, потрібен правлячий клас з уявленнями про цивілізаційний розвиток» [8, с. 2].

Треба визнати, що причина продовження української політичної кризи у тому, що її основні причини не подолані, продовжують діяти і загрожувати Україні. Розкриваючи сутність публічного управління в контексті українського сьогодення, підтримуємо тезу: «якщо влада знаходиться на боці громади, то вона має виходити з позиції захисту її довгострокових інтересів, соціальних гарантій та основних цінностей» [там само, с. 4].

Зокрема, існує загальнонаукова точка зору, що завданнями публічного управління мають стати синергетичне поєднання концепцій раціональної бюрократії, нового державного менеджменту, та доброго врядування, основними з яких є: зміна функцій і структури органів виконавчої влади у напрямку уникнення дублювання їх повноважень; реформа системи бюджетних видатків та доходів; реформа системи

державного регулювання; реорганізація державного контролю; дерегуляція та спрощення управлінських процедур; організація вільного доступу до інформації про діяльність державних органів влади; реалізація механізму державно-громадських консультацій з вироблення політичних рішень; забезпечення ефективної системи стимулів щодо проведення адміністративної реформи на рівні територіальних органів влади; застосування сучасних інформаційних технологій; реформування інституту державної служби; реалізації принципу підзвітності та підконтрольності влади громадським організаціям і т. ін. [3; 4; 6; 7].

З погляду вітчизняних учених, реалізацією принципу підзвітності та підконтрольності влади громадським організаціям постають цінності нової публічної служби в Україні, такі як: професіоналізм, творчий потенціал, інноваційність, моральна відповідальність управлінської еліти [2; 4; 10; 14].

Разом з тим, багатофункціональність держави визначає внутрішню диференціацію публічної служби. Двома основними видами публічної служби є служба в органах державної влади (державна служба) та служба в органах місцевого самоврядування (муніципальна служба). Принципових відмінностей у службовій діяльності державних службовців та службовців місцевого самоврядування немає.

Організаційні засади управління суспільним розвитком, соціально - політичної взаємодії представників владних структур потребують фахового аналізу та наукових прогнозів, а також критичного переосмислення. Аналіз соціально - політичної взаємодії представників владних структур досліджуються в роботах Адамчук С. В, Бакуменка В.Д., Войтович Р. В, Романюка С. А., Рудіка О. М., Серьогіна С. М., Оболенського О. Ю. і ін.

У науковій літературі визнається, що сучасні дослідження з питань гармонізації державних інтересів та інтересів суспільства щодо змісту

діяльності або форм, яких набуває і в яких функціонує публічне управління, базуються на законодавчих нормах. У законодавстві України термін "публічна служба" донедавна взагалі не застосовувався.

Вперше термін "публічна служба" в сучасній Україні на законодавчому рівні використано Кодексом адміністративного судочинства України (докум.2747-15, поточна редакц. — від 05.01.2017), де визначено, що публічна служба - це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади, органах місцевого самоврядування. Очевидно, це визначення є надмірно широким і викладено в цілях цього Кодексу. Адже від публічної служби, як мінімум, необхідно відокремлювати діяльність політиків на державних політичних посадах та суддів, так як за своєю природою ці посади не є службовими.

З огляду на інституційний аспект, публічна служба в найширшому розумінні може здійснюватися працівниками усіх організацій публічного сектору: органів державної влади (не лише виконавчої, але й законодавчої та судової влади), державних підприємств та установ, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та установ. Таким чином, до поняття публічної служби включають діяльність працівників усіх інституцій, які виконують публічні завдання, в тому числі діяльність державних або муніципальних лікарів, вчителів тощо [4; 12; 13; 18]. У вужчому розумінні в інституційному вимірі публічну службу розглядають як діяльність службовців органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Функціональний аспект характерний тим, що завдання публічної адміністрації в багатьох країнах виконуються не лише органами публічного (державного та муніципального) сектору, але й делегуються громадським організаціям. Тобто, мова йде про розширення кола суб'єктів,

залучених до виконання публічних функцій, і про визначення меж публічної служби через реалізацію публічних завдань [там само].

При виборі підходу до розуміння суті публічної служби, на наш погляд, варто керуватися потребами практики. Чи не тому, найбільш раціональним є інституційний підхід, який обмежує сферу публічної служби рамками публічної адміністрації, тобто в Україні це насамперед органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Провідна думка вчених полягає в тому, що засоби публічної взаємодії влади повинні бути спрямовані на забезпечення суспільної злагоди (з урахуванням ідентичності населення) на тлі ефективного використання матеріально - трудових і фінансових ресурсів в управлінні державними справами [5, с. 30-34].

Без сумніву, - фактори публічної взаємодії представників влади впливають на розвиток таких важливих сфер, як — політична, освітня, наукова, охорони здоров'я, соціального захисту громадян, рівня економічних показників тощо. Разом з тим, визнаючи публічне управління як явище складне і багатогранне, більшість учених вказують на те, що поки-що не існує сталого, вичерпного та загально визнаного його формулювання [5, с. 30-34]. До визначення публічного управління вчені підходять із позиції реального змісту діяльності або форм, яких воно набуває і в яких діє. Так, на думку А. Мельник, “публічне управління” зорієнтоване на реалізацію публічних (загальних) інтересів і включає такі складові, як: державне управління (суб'єктом є органи державної влади) і громадське управління (суб'єктом є громадські інституції) [11, с. 8-14].

Як елементи публічного управління державне і громадське управління взаємодіють, взаємодоповнюють одне одного, виходячи з єдності публічних інтересів та доцільності узгодження управлінського впливу з метою посилення його дієвості. У системі координат публічного

управління визначальну роль відіграє державне управління, яке здійснює вплив на всі сфери суспільного життя.

Розуміння публічного управління, як процесу, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою, для задоволення потреб і досягнення цілей громади як об'єкту управління знаходимо у професора О. Оболенського [13, с. 27-33]. Інший український учений В. Авер'янов розглядає публічне управління, як «владно-організуючий вплив керуючих суб'єктів на спільну діяльність людей з метою їх впорядкування, координації та спрямування задля ефективного досягнення загальних (спільних) цілей і завдань цієї діяльності» [1, с. 78].

Розгляд публічного управління в системі координат українського сьогодення заслуговує врахування зарубіжної думки. Щодо терміну “публічне управління”, то Програма розвитку ООН посилається на визначення, запропоноване американським ученим Дж. Шавріцом у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування. На думку вченого, “публічне управління – це галузь практики і теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне постачання, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінки ефективності” [3, с. 322].

На думку професора з публічного управління Лювенського католицького університету К. Поллітта, термін “публічне управління” можна використовувати в таких аспектах, як: діяльність державних службовців і політиків; структури і процедури органів державної влади; системне вивчення чи то діяльності, чи то структур і процедур [20, с. 8].

Враховуючи наведене вище, доцільно підкреслити те, що категорія “публічне управління” є складною за своєю природою. Її систему легше

описати, аніж надати чітке визначення. На нашу думку, більш доречним виглядає надання характеристики публічному управлінню, що допомагає зрозуміти її сутність.

На сьогодні система публічного управління охоплює багато підсистем. До її сфери інтересів належать політична, економічна, соціальна, адміністративна, правова, гуманітарна системи тощо. На сферу її формування та розвитку впливають як внутрішні (неврівноваженість соціально-політичної системи держави), так і зовнішні (геополітичні виклики, світові тенденції суспільних перетворень тощо) чинники.

Смислове наповнення визначення “публічне управління” здійснюється крізь призму розуміння його ролі у житті суспільства, держави та кожної окремої людини. Відбувається осучаснення смислового наповнення поняття “публічне управління” [12; 13; 14; 17; 18].

Можна зважити на те, що, як в Україні, так і в західних наукових колах, поки-що змістовно обґрунтовується теорія публічної влади, відповідно, і публічного управління. У науковій літературі часто термін “державне управління” використовується для опису категорії “публічне управління”. Нерідко переклад з англійської на українську як термінів “public administration” (“публічне адміністрування”) та “public management” (“публічне управління”) здійснюється лише у визначенні “державне управління” [6; 10; 11; 19; 20; 21].

Це пояснюється тим, що українські науковці переважно в основу поняття державного управління закладають класичне бачення управління у державному секторі, запропоноване ще німецьким дослідником М. Вебером. Основними рисами такого державного управління є системне владне спрямування, витокami якого є державна воля, поширеність якої розповсюджується на все суспільне життя [1; 3; 14].

Варто відзначити, що саме веберівська класична модель управління превалює на сьогодні у державному секторі України. Визначення

публічного управління як панівного в суспільних відносинах є найліпшою демонстрацією того, яким чином в Україні сприймається та розуміється термін “державне управління”.

Базовим механізмом державного управління є держава, тоді як ключовим аспектом публічного управління є народ. Саме тому, сучасний німецький дослідник публічного управління Г. Букерт зауважує, що “публічне управління не є якимось нейтральним, технічним процесом, натомість є діяльністю, яка тісно пов’язана із політикою, законом та громадянським суспільством” [21, с.16].

Можна зауважити, що публічне управління не є тотожною дефініцією політичної діяльності. Публічне управління та політична діяльність як за своєю сутністю, так і за особливостями правового регулювання утворюють окремі соціальні інститути. Проте в загально суспільних процесах ці категорії тісно взаємодіють. Наприклад, через те, що політичні рішення, в більшості своїй, реалізуються через механізми публічного управління. Відповідно, публічне управління становить тип управлінської діяльності, що реалізується певними суб’єктами, насамперед органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Мається на увазі, для прикладу, що особливою характеристикою органів державної влади є те, що вони мають зовнішню спрямованість своєї діяльності. Публічне управління на рівні органів державної влади проявляється у зовнішніх відносинах органів виконавчої влади з іншими органами публічної влади, а також приватними особами.

У цілому уявляється доцільним підтримати наукове обґрунтування, що публічне управління та внутрішньо - управлінська діяльність органів державної влади відрізняються і за правовим регулюванням, юридичними наслідками, суб’єктним складом тощо [12, с. 127-128].

Можна погодитися з доктором юридичних наук Р. С. Мельник, що публічне управління є складним видом діяльності не лише у зовнішньому,

але й у внутрішньому вимірі, оскільки здійснюється за допомогою численних засобів, які призводять до різних юридичних наслідків для об'єктів управлінського впливу [11, с. 8-14]. Важливо відзначити, якщо державне управління враховує реалізацію владних повноважень на основі закону, то публічне управління додатково фокусується на ефективності такого управління із забезпеченням максимального задоволення суспільних потреб.

Щодо здійснення публічного управління на рівні місцевого самоврядування, то пріоритетом у цьому напрямі є реалізація в Україні реформи місцевого самоврядування, що має на меті заміну успадкованої системи централізованої влади на децентралізацію.

Згідно із схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України No 333 від 01.04.2014 р. Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, таких змін зазнає система управління в регіонах [15, с. 18].

В системі координат українського сьогодення, в умовах демократичних перетворень, зростає активність фахівців публічної служби і громадських структур в управлінні не тільки суспільними, а й державними справами [17; 18]. Це в свою чергу потребує від науковців заохочення управлінців усіх рівнів до спроможності та здатності безперервного підвищення освітнього рівня, удосконалення професійних знань, пов'язаних із професійно-публічною діяльністю.

Покладаємо надію, що децентралізація влади дозволить досягти важливих аспектів публічного управління на місцевому рівні. Таке управління має на меті покращити розвиток територіальних громад, які самі можуть здійснювати управлінський вплив на ті сфери, що потребують вдосконалення та розвитку і вирішення назрілих проблем сьогодення [15, с. 18].

Саме тому, відповідно до Рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи “Про участь громадян у місцевому публічному житті”, виникає необхідність заохочувати представників широкої громадськості та окремих організацій, працювати разом для досягнення результатів [16]. На цьому наголошує і професор О. Оболенський, стверджуючи, що визначальними серед суб’єктів публічного управління є населення країни.

Саме люди визначають, стверджують, контролюють та оцінюють прямим або представницьким способами: цілі суб’єктів громадянського суспільства, зокрема органів публічного управління, стратегічні програмні рішення їх досягнення; шляхи задоволення потреб населення та вирішення значущих для спільноти поточних проблем [14, с. 3-10].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Складність завдань публічного управління полягає в тому, що зміни в структурах української державної влади, що спостерігаються впродовж останніх десятиліть, не спромоглися подолати громіздку, непрозору адміністративно-командну систему, створити ефективне публічне управління.

На жаль, у дослідженнях з публічного управління мало уваги приділяється антикризовим технологіям; не досить розробленими й обґрунтованими як у світовій, так і у вітчизняній практиці є механізми реалізації цілей публічного управління в кризових умовах, методів і процедур діяльності їх органів.

Отже, сьогодення криза української політики – це, передусім, криза довіри. Люди втратили довіру до політичних інститутів, до доброчесності провідних політиків та партій, спроможності інституцій державної влади та їх керівництва проводити реформи у демократичному напрямку, який виборола та однозначно проголосила Революція гідності.

У свою чергу, політики не довіряють ані один одному, ані суспільству і перестають покладатись на підтримку з боку громадян. Все

це робить інститути влади неспроможними цілеспрямовано вести країну шляхом реформ.

Тому визначення стратегічних та перспективних напрямів реформування публічного управління за кращими європейськими та світовими стандартами передбачає комплексний підхід в системі координат українського сьогодення і вимагає соціально-справедливого управління державою, яке б забезпечило гармонізацію державних інтересів та інтересів суспільства максимально та ефективно.

А це можливо завдяки вдосконаленню системи публічного управління та збалансування інтересів усіх членів суспільства.

Література

1. Авер'янов В. Б. Державне управління: Європейські стандарти, досвід та адміністративне право [Текст] / [В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, А. М. Школик та ін.] ; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юстиніан, 2007. — 288 с.
2. Бакуменко В. Д. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень / В. Д. Бакуменко // Наукові розвідки з державного та муніципального управління: зб. наук. пр. академії муніципального управління. — No 1. — [Б. м. : б. в.], 2015. — С. 8—26.
3. Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К.: НАДУ, 2010. — 820 с.
4. Вернудіна І. В. Особливості публічного управління в Україні: цивілізаційний поступ та сучасні виклики / І. В. Вернудіна // Публічне управління: шляхи розвитку: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т.Т. 1 / [за наук. ред.

- Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 30—32.
5. Войтович Р. В. Ефективність публічного управління в умовах пошуку нової геополітичної ідентичності України / Р. В. Войтович // Публічне управління: шляхи розвитку: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ): у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — Т. 1. — С. 30—34.
 6. Гавкалова Н. Л. Публічне управління: методологічний аспект / Н. Л. Гавкалова // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 16—18.
 7. Дацюк С. Хронічна політична криза.: Українська правда. Від 22 квітня 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/>
 8. Дацюк С. Суть нинішнього надзвичайного стану в Україні.– Українська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/58a6bb95e2919/v>
 9. Київський міжнародний інститут соціології провів опитування серед дорослого населення України щодо довіри до політичних діячів і суспільних інституцій: КМІС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://24tv.ua/stalo_vidomo_komu_ukrayintsi_doviryayu
 10. Лукіна Т. О. Роль освіти у становленні публічного управління та формуванні публічних цінностей в Україні / Т. О. Лукіна // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 28-30.

11. Мельник Р. С. Категорія “публічне управління” у новій інтерпретації / Мельник Р. С. // Адміністративне право і процес [Текст]. — 2013. — No 1. — С. 8-14.
12. Міненко М. А. Публічне управління: теорія та методологія [Текст]: монографія / М. А. Міненко. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — 404 с.
13. Оболенський О. Ю. Розвиток суспільства та публічне управління / О. Ю. Оболенський // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України [Текст]. — 2013. — No 3. — С. 27-33.
14. Оболенський О. Ю. Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти / О. Ю. Оболенський // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер.наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 3-10.
15. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України No 333-р від 01.04.2014 р. / Офіційний вісник України [Текст]. — 2014. — No 30. — С. 18.
16. Рекомендація 19 (2001) Комітету міністрів Ради Європи “Про участь громадян у місцевому публічному житті” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_739/print1434383148941920.
17. Стадник М. М. Публічне управління як чинник сталого розвитку / М. М. Стадник, В. С. Дяченко // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер.наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 39-41.

18. Шарий В. І. Сутність надання послуг у публічному управлінні / В. І. Шарий / Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014. — С. 27, 28.
19. UN Public Administration Glossary [Electronic resource] / UN Public Administration programmer / Access mode: <http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>
20. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis [Text] / C. Pollitt, G. Bouckaert. — Oxford: University Press, 2004. — P. 12-13.
21. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda [Text] / G. Bouckaert. — Berlin: Duncker & Humblot, 2002. — P. 26.

References

1. Aver'ianov V. B. Derzhavne upravlinnia: Yevropeiski standarty, dosvid ta administratyvne pravo [Tekst] / [V. B. Aver'ianov, V. A. Derets, A. M. Shkolyk ta in.] ; zazah. red. V. B. Aver'ianova. — K. : Yustynian, 2007. — 288 s.
2. Bakumenko V. D. Publichne administruvannia yak protses vyroblennia, pryiniattia ta vykonannia upravlinskykh rishen / V. D. Bakumenko // Naukovi rozvidky z derzhavnoho ta munitsypalnoho upravlinnia: zb. nauk. pr. akademii munitsypalnoho upravlinnia. — No 1. — [B. m. : b. v.], 2015. — S. 8—26.
3. Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Tekst] / uklad. : Yu. P. Surmin, V. D. Bakumenko, A. M. Mykhnenko [ta in.] ; za red. Yu. V. Kovbasiuka, V. P. Troshchynskoho, Yu. P. Surmina. — K.: NADU, 2010. — 820 s.

4. Vernudina I. V. Osoblyvosti publicznego upravlinnia v Ukraini: tsyvilizatsiinyi postup ta suchasni vyklyky / I. V. Vernudina // Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku: mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t.T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU,2014. — S. 30—32.
5. Voitovych R. V. Efektyvnist publicznego upravlinnia v umovakh poshuku novoi heopolitychnoi identychnosti Ukrainy / R. V. Voitovych // Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku: mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv):u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. :NADU, 2014. — T. 1. — S. 30—34.
6. Havkalova N. L. Publichne upravlinnia: metodolohichnyi aspekt / N. L. Havkalova // Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku [Tekst] : mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch.(26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU, 2014. — S. 16—18.
7. Datsiuk S. Khronichna politychna kryza.: Ukrainska pravda. Vid 22 kvitnia 2016 [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/>
8. Datsiuk S. Sut nynishnoho nadzvychainoho stanu v Ukraini.— Ukrainska pravda [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/58a6bb95e2919/v>
9. Kyivskiy mizhnarodnyy instytut sotsiolohii proviv opytuvannia sered dorosloho naselennia Ukrainy shchodo doviry do politychnykh diiachiv i suspilnykh instytutsii: KMIS [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://24tv.ua/stalo_vidomo_komu_ukrayintsi_doviryayu
10. Lukina T. O. Rol osvity u stanovlenni publicznego upravlinnia ta formuvanni publichnykh tsinnosti v Ukraini / T. O. Lukina // Publichne

- upravlinnia: shliakhy rozvytku [Tekst] :mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU, 2014. — S. 28-30.
11. Melnyk R. S. Katehoriia “publichne upravlinnia” u novii interpretatsii / Melnyk R. S. // Administratyvne pravo i protses [Tekst]. — 2013. — No 1. — S. 8-14.
 12. Minenko M. A. Publichne upravlinnia: teoriia ta metodolohiia [Tekst]: monohrafiia / M. A. Minenko. — K. : Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2014. — 404 s.
 13. Obolenskyi O. Yu. Rozvytok suspilstva ta publichne upravlinnia / O. Yu. Obolenskyi // Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy [Tekst]. — 2013. — No 3. — S. 27-33.
 14. Obolenskyi O. Yu. Publichne upravlinnia: tsyvilizatsiinyi trend, naukova teoriia i napriam osvity / O. Yu. Obolenskyi // Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku [Tekst] : mater.nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU, 2014. — S. 3-10.
 15. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy No 333-r vid 01.04.2014 r. / Ofitsiinyi visnyk Ukrainy [Tekst]. — 2014. — No 30. — S. 18.
 16. Rekomendatsiia 19 (2001) Komitetu ministriv Rady Yevropy “Pro uchast hromadian u mistsevomu publichnomu zhytti” [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_739/print1434383148941920.
 17. Stadnyk M. M. Publichne upravlinnia yak chynnyk staloho rozvytku / M. M. Stadnyk, V. S. Diachenko // Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku

- [Tekst] : mater.nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU, 2014. —S. 39-41.
- 18.Sharyi V. I. Sutnist nadannia posluh u publichnomu upravlinni / V. I. Sharyi / Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku [Tekst] : mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (26 lystopada 2014 r., m. Kyiv) : u 2 t. T. 1 / [za nauk. red. Yu. V. Kovbasiuka, S. A. Romaniuka, O. Yu. Obolenskoho]. — K. : NADU, 2014. — S. 27, 28.
- 19.UN Public Administration Glossary [Electronic resource] / UN Public Administration programmer / Access mode:
<http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>
- 20.Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis [Text] / C. Pollitt, G. Bouckaert. — Oxford: University Press, 2004. — P. 12-13.
- 21.Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda [Text] / G. Bouckaert. — Berlin: Duncker & Humblot, 2002. — P. 26.